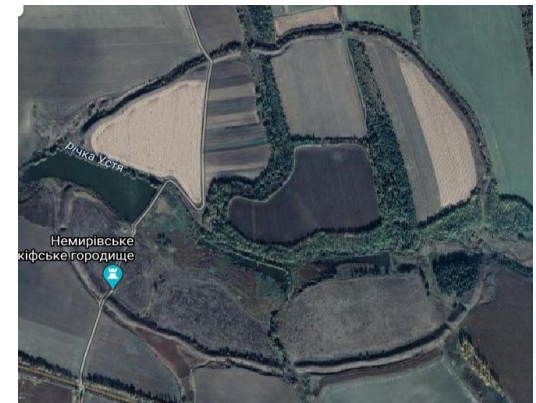

Початкові етапи урбанізації у давніх суспільствах (за археологічними джерелами)

Планова тема НДЛ археології
(Кафедри археології та давньої історії)

Початок — 2021,
закінчення 2026

Актуальність:

- 1. Більшість населення планети нині проживає у містах. Як форма розселення міста вперше виникли декілька тисячоліть тому. Вивчення історії їх виникнення, становлення та занепаду становить інтерес для визначення шляхів подальшого їх існування та розвитку, в тому числі стосовно урбанізованих населених пунктів, які мають давню історію, таку, як Київ.**
- 2. НА кафедрі історії України спеціалізація “Історія урбаністики” та навчальна дисципліна “Регіональна історична урбаністика” на кафедрі Всесвітньої історії історико-філософського факультету. Таким чином наукові дослідження з історії ранніх етапів урбанізації відповідають зазначеним вище напрямкам навчальної роботи на факультеті.**

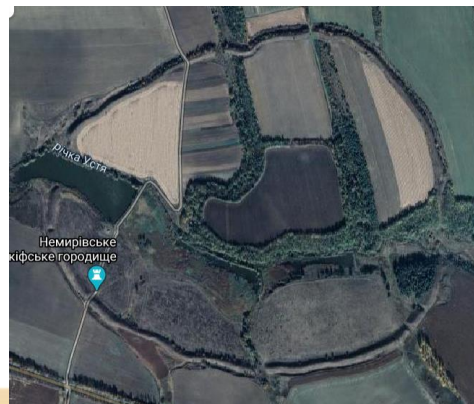
«Початкові етапи урбанізації у давніх суспільствах (за археологічними джерелами)»

- Ранні етапи появи та проявів міського життя для більшості території України стали відомі майже виключно завдяки археологічним джерелам. Водночас їх використання у історичних, в тому числі урбаністичних студіях, виглядає недооціненим.

- Важливим є не лише залучення широкого кола джерел, але і систематизація відомостей стосовно трьох ключових етапів у становленні міських центрів на території України у давнину.

Вони наступні:

- початки урбанізації та її занепад у V-IV тис. до н.е (трипільська археологічна культура),
- повторне становлення міських центрів у IX-IV ст. до н.е. (ранній залізний вік)
- генеза міських центрів доби Русі у IX-XII ст., які отримали подальше продовження

Об'єкт дослідження:

ранні міські організми на території України V-IV тис. до н.е. - ШХ-XII ст., відомі за свідченнями археологічних досліджень

Предмет дослідження:

аспекти становлення та розвитку міського життя — цивілізаційні, економічні соціально-політичні, технологічні, ідеологічні.

Мета дослідження:

Отримання, упорядкування та узагальнення археологічних джерел, пов'язаних із становленням давніх міст та міського життя на території України, виявлення особливостей та загальних закономірностей цього процесу.

Завдання дослідження:

- продовження археологічного вивчення трипільських протоміст (V-IV тис. до н.е); міських утворень раннього залізного віку (IX-IV ст. до н.е); міських утворень доби середньовіччя, в тому числі міста Києва та літописного міста Треполь.
- дослідження економічного та технологічного розвитку міських центрів від V-IV тис. до н.е до XVII ст.
- проведення експериментальних досліджень по вивченню та відтворенню давніх виробничих технологій
- за результатами досліджень розробити навчально-методичні матеріали по проведенню польових та камеральних археологічних досліджень
- використати результати досліджень для створення навчальних курсів, виставок, музейних експозицій, музеєфікації досліджених об'єктів
- розвивати науково-популярне забезпечення досліджень з метою інформування громадськості про їх результати

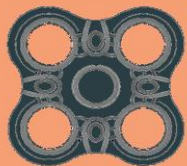
ВПРОВАДЖЕННЯ:

- організація та проведення польових досліджень для забезпечення археологічної практики в умовах університету;
- використання процесу та результатів наукових досліджень для проведення практичних занять з курсу “Археологія і давня історія України”
- використання процесу та результатів наукових досліджень для забезпечення спеціалізації “Історична урбаністика”
- залучення студентів до наукової роботи з результатами польових археологічних досліджень;
- розробка засад музеєфікації досліджених об’єктів та досліди з їх музеєфікації у Трипіллі.
- публікація результатів досліджень, створення виставок та постійної музейної експозиції за результатами розкопок та досліджень давніх технологій

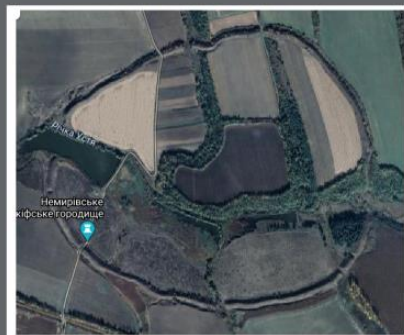
«Початкові етапи урбанізації у давніх суспільствах (за археологічними джерелами)»

Початкові етапи урбанізації
у давніх суспільствах

Початкові етапи урбанізації
у давніх суспільствах

Результати дослідження будуть:

- узагальнені й опубліковані у традиційному форматі **наукових статей, монографій та навчально-методичних матеріалів**;
- розроблені й представлені у форматі **електронних навчальних ресурсів**;
- висвітлені **популярно** (написання науково - популярних книжок, статей, мережеві публікації, створення телепередач, рекламних роликів, виступів на радіо і телебаченню.
- апробовані на міжнародних і **всеукраїнських конференціях, форумах, з'їздах, круглих столах, науково-практичних семінарах**

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ**